

Jäsenvaltion oikeus - Irlanti

 La version originale de cette page [en](#) a été modifiée récemment. La version linguistique que vous avez sélectionnée est en cours de traduction par nos traducteurs.

Tällä sivulla kerrotaan Irlannin oikeusjärjestelmästä.

 [Irlannin oikeusjärjestelmä](#) perustuu lukuisiin eri oikeuslähteisiin, ja siinä noudatetaan ennakkotapausoikeuden (common law) periaatteita. Irlannin nykyinen perustuslaki (Bunreacht na hÉireann), joka tuli voimaan 29. joulukuuta 1937, on valtion oikeusjärjestyksen keskeisin säädös. Perustuslain 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään, että lainsäädäntövalta on ainoastaan ja yksinomaan parlamentilla (Oireachtas). Perustuslain 34 §:n 1 momentissa säädetään myös, että oikeutta jakavat lakisääteiset tuomioistuimet, joiden johdossa ovat perustuslain määräysten mukaisesti nimitetyt tuomarit.

Perustuslaissa säädetään lainsäädäntö-, toimeenpano- ja tuomiovallan erottamisesta vallan kolmijako-opin mukaisesti. Näin ollen yksikään näistä valtion toimielimistä ei voi haitata muille toimielimille määrättyjä tehtäviä.

Vallan kolmijaosta huolimatta tuomioistuimet hoitavat perustuslaissa määrättyä tehtävää valvoessaan muiden valtion toimielinten perustuslainmukaisuutta ja laillisuutta. Oikeuslaitos on tehtäviään hoitaessaan hallituksesta riippumaton.

Kansalaisten perusoikeudet on turvattu perustuslain 40–44 §:ssä.

Oikeuslähteet

Oikeudellisten välineiden lajit

Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan parlamentin (Oireachtas) muodostavat Irlannin presidentti, edustajainhuone (Dáil Éireann) ja senaatti (Seanad Éireann). Perustuslain 15 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan ainoastaan ja yksinomaan parlamentilla on valta säätää valtion lakeja. Parlamentin antamat lait ovat ensisijaista lainsäädäntöä.

Perustuslain 15 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään kuitenkin johdettua lainsäädäntöä antavien lainsäädäntöelinten perustamisesta ja tunnustamisesta. Johdetun oikeuden säädöksiä ovat määräykset (order), asetukset (regulation), säännöt (rule), järjestelmät (scheme) ja kunnalliset järjestyssäännöt (bye-law), joita säädetään parlamentin antamissa säädöksissä myönnetyn toimivallan turvin. Ministeri (tai tapauksen mukaan paikallisviranomainen) voi antaa johdettua lainsäädäntöä vain parlamentin asettamien ehtojen ja edellytysten rajoissa.

Valtion oikeudenkäyttöelimenä toimii tuomioistuinlaitos perustuslain 34 §:n ja tiettyjen lakien mukaisesti: ensisijaisesti noudatetaan tuomioistuinten perustamista ja perustuslakia koskevaa vuoden 1961 lakia (Courts (establishment and Constitution) Act 1961) ja tuomioistuinten annettua vuoden 1961 lakia (Courts (Supplemental Provisions) Act 1961), sellaisena kuin se on muutettuna. Oikeuskäytäntöön kuuluvat ennakkoratkaisuista ilmenevä oikeus (prejudikaattioikeus) ja oikeuskäytännön tulkintaan ja kehittämiseen sekä laintulkintaan perustuvat päätökset.

Normihierarkia

Perustuslaki on valtion ylin säädös, ja sen yläpuolella ovat ainoastaan EU:n oikeuden vaatimukset. Perustuslaki on ensisijainen muihin, alempiin oikeuslähteisiin, kuten ennakkotapausoikeuteen, nähden. Alempiin oikeuslähteisiin perustuvien sääntöjen pätevyys määräytyy siis perustuslain mukaan. Perustuslain säännösten vastainen oikeuskäytäntö tai oikeussääntö on mitätön, eikä sillä näin ollen ole vaikutusta. Ylemmät oikeusasteet voivat tulkita perustuslain säännöksiä, mutta perustuslain muutokset edellyttävät kansanäänestyksen järjestämistä.

Irlannissa on käytössä dualistinen järjestelmä. Perustuslain 29 §:n 6 momentissa säädetään, että kansainväliset sopimukset ovat lainvoimaisia siltä osin kuin parlamentti (Oireachtas) niin päättää. Näin ollen Irlannin tekemät kansainväliset sopimukset on sisällytettävä osaksi kansallista lainsäädäntöä ennen kuin niitä voidaan soveltaa valtion sisäisesti. Poikkeuksena tästä on Euroopan unionin oikeus, joka perustuslain 29 §:n ehtojen mukaisesti on lainvoimainen valtion sisällä. Näin ollen mitään lakeja tai

toimenpiteitä, joiden noudattaminen on välttämätöntä Euroopan unionin jäsenyyden perusteella, ei mitätöidä perustuslain säännösten nojalla.

Euroopan ihmisoikeussopimus pantiin täytäntöön Euroopan ihmisoikeussopimusta koskevalla vuoden 2003 lailla (European Convention on Human Rights Act 2003), joka tuli voimaan 31. joulukuuta 2003. Ihmisoikeussopimus on osa Irlannin lainsäädäntöä, mutta vain siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Toimielinjärjestelmä

Oikeussääntöjen antamisesta vastaavat toimielimet

Säättämismenettely

Tärkeimmistä valtion toimielimistä saa lisätietoa seuraavilta verkkosivuilta:

- [Irlannin perustuslaki](#)
- [Lyhyt johdatus lainsäädäntömenettelyyn](#)

Oikeudelliset tietokannat

Irlannin sähköinen säädöskokoelma (eISB)

eISB:n sisältö on seuraava:

- helppohakuinen xhtml-formaatti
- parlamentin (Oireachtas) vuosina 1922–2008 säätämät lait
- johdetun oikeuden säädökset (statutory instruments) vuosilta 1922–2008
- säädösluettelo (1922–2005)
- Parlamentin (Oireachtas) vuonna 2009 säätämät lait ja johdetun oikeuden säädökset (statutory instruments) saatavana pdf-muodossa (ei hakutoimintoa).

Parlamentin (Oireachtas) viralliset verkkosivut

[Parlamentin \(Oireachtas\)](#) virallisten verkkosivujen sisältö on seuraava:

Nykyinen lainsäädäntö

Sivustolla voi tutustua parlamentin (Oireachtas) täydellisiin säädösteksteihin vuodesta 1997 alkaen. Lainsäädäntö julkaistaan säädöskielillä, jotka ovat joko iirin kieli tai englanti tai molemmat. Säädökset on käännettävä toiselle viralliselle kielelle. Iiri on ensimmäinen virallinen kieli. Ks. perustuslain 8 § ja 25 §:n 4 momentin 4 kohta.

Lakitekstit ovat pdf-muodossa, ja sisällysluettelossa on linkki vastaavaan lakipykälään.

Vuosittain säädetään noin 40 lakia. Teksti on HTML-muodossa.

Lakiesitykset

Sivuilla voi tutustua myös **lakiesityksiin** vuodesta 1997 alkaen. Sisältö on seuraava:

- lakiesitysten alkuperäinen täydellinen teksti (myös perusteluosat)
- lakiesitysten muutetut toisinnot (parlamentin tai valiokunnan tekemät muutokset)
- linkit lakiesityksistä käytyihin keskusteluihin
- luettelo lakiesityksiin tehdyistä muutoksista. Lakitekstit ovat pdf-muodossa, ja sisällysluettelossa on linkki vastaavaan lakipykälään.

Aiempi lainsäädäntö

Verkkosivuilla voi tutustua myös parlamentin vuosina 1922–2002 säätämiin lakeihin (Achtanna an Oireachtais 1922–2002).

Tietokantojen käyttö on **ilmaista**.

Linkkejä

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 12/11/2018